

METZ RUDOLF* – KÖVESDI VERONIKA**

*TK PTI, BCE

**ELTE BTK

**„Aki nincs ellenünk, az mellettünk van”: A politika szektásodása
Magyarországon**

A politikai szektásodás fogalma, amely elsősorban a közel-keleti államokkal foglalkozó irodalomból lehet ismerős számunkra, a politikai és állami szereplők vallási identitások tudatos mozgósítását próbálja megmagyarázni (lásd Hashemi et al., 2017). A korunk „igazság” és „ideológiák” utáni világa azt sugallja, hogy a kifejezés a demokratikus rezsimekben tapasztalható tendenciák elemzésében is hasznos lehet (Finkel et al 2020). Ennek megfelelően a politikai szektásodást olyan dinamikus folyamatként definiáljuk, amelyben egy hivatalban lévő és domináns politikai szereplő hiedelmeket, mítoszokat és rítusokat mozgósít, és arra törekszik, hogy meghatározza a politikai közösség politikai hiedelem rendszerét, hogy legitimálja politikáját és delegitimálja a többi politikai erőt. Ez a folyamat éles identitás-, morális - és érzelemalapú elhatárolódást eredményez az „igaz hívők” és a „nem hívők” között. A különböző tudományágak, mint például a politika vallási dimenziójának elméletei, valamint az új vallási mozgalmakkal kapcsolatos szociológiai, szociálpszichológiai és antropológiai kutatások egymást gazdagító analitikus eszköztárát kihasználva a cikkben azt vizsgáljuk, hogyan válhat a szektásodás dominánssá a modern demokráciákban. Elméleti fejtegetésünket az Orbán-rezsim tapasztalataival illusztráljuk. A cikk elveti a szektásodás fogalmának a közbeszédben és tudományos diskurzusban gyakran megjelenő negatív és pejoratív konnotációit, hogy kiemelje a jelenség mögött álló két döntő, empirikusan megfigyelhető dinamikát: a szervezeti (Weber 1985; Loader és Alexander, 1985) és a szimbolikus (Durkheim 1969, 1995; Westley, 1978) aspektust. A politikai szektásodás négy központi elemét emeljük ki a magyar eset kapcsán: a „legyártott” karizmát (személyi kultuszt), az exkluzív, de önkéntes közösséget (megtérés és kitagadás), a politikai rituálét, valamint a kontrollált intellektuális és érzelmi ingereket (propaganda/indoktrináció, love bombing).